

Znamení „přikaž mi - zakaž mi“

Rudolf Steiner

Esoterní hodina, Hamburk, 22. května 1908

Tím prvním a nejhlavnějším při esoterním školení je sebepoznání. Učitel říká: Představ si, že bys viděl svůj vlastní zrcadlový obraz. Viděl bys pokřivený obraz, kdyby zrcadlo bylo špatné, a správný obraz, kdyby bylo dobré. Jestliže se chceš vidět takový, jaký jsi, musíš se sám postarat o to, aby zrcadlo bylo dobré a jasné.

Ten, kdo se nechá strhávat hned tam, hned sem svými žádostmi a touhami, kdo nedokáže učinit žádná vlastní rozhodnutí, kdo poslouchá, co mu říkají druzí, ten je jako někdo, kdo se v malé loďce nachází na moři a vítr a vlny si s ním pohazují. Ale toho, kdo touhy a žádosti ovládá, kdo se nenechává ovlivňovat druhými lidmi, můžeme přirovnat k člověku, který se rozhodně a jistě chápe vesla a loďku vede vichrem a bouřemi k cíli.

V okultismu existují pomůcky, aby člověk mohl učinit správné rozhodnutí, aby si mohl učinit správný úsudek. Na znamení, které dostáváte, se dívejte tak, že v době starého Měsíce duchovní bytosti - bytosti, jež měsíční moudrost vedly ze stavu, který byl v prvním období starého Měsíce ještě plný omylů, do stavu, který byl moudrostí, tvořivou, omylů prostou, ryzí moudrostí - dosahovaly ryzí moudrosti pomocí takovýchto symbolů.

Představte si v duchu toto znamení:

Vždycky má na nás vliv, s jakými lidmi se dostáváme do kontaktu. Například lidé, kteří požívají mléko, jsou jiní než lidé, kteří pijí alkohol, i když se to navenek projevuje teprve časem. Prostorem procházejí proudy, jimž jsme vystaveni, které jdou sem a tam od lidí a k lidem. Pokud nás tyto proudy ovlivňují, jsme tím v sobě nesvobodní. Jako skuteční esoterici se od toho musíme osvobodit. Uvědomme si to na příkladu čtyř lidí.

Člověk A je takzvaný citlivý člověk, lehce přístupný všemu, co se kolem něj děje, všechno rychle chápe. Sám je ale slabý, z jeho duše nepřichází nic vlastního. Má vztah k člověku B. Ten má vlohy k určité formě pomatenosti, která se však neprojevuje. Jeho robustní, selská nátura ho před ní chrání. Třetí člověk, C, je silná, duchovní nátura, génius. Čtvrtý, D, je stejně jako A citlivý, vnímavý.

U člověka A, který snadno přijímá všechno ze svého okolí, propukne určitá forma pomatenosti, již vzhledem ke své citlivosti přijal od člověka B. Člověk A se pomátne. Není to však jeho vlastní pomatenost, nýbrž pomatenost člověka B.

Člověk D, který je také citlivý, nepřijme pomatenost od B, ale genialitu od C a bude se jevit jako geniální, duchaplný člověk, ačkoli jím vlastně není. Je něco jako napodobenina duchovnosti člověka C. Jeví se jako brilantní osobnost. Na všechno dovede něco říci, o všem dovede mluvit. Sám od sebe však nemá jeden jediný správný úsudek.

Člověk se silnou vlastní osobností se možná neprojevuje tak brilantně, dospívá možná jen váhavě k nějakému úsudku, činí jej však sám ze sebe, na základě vlastního rozvažování, ze

své vnitřní síly. Tento druhý člověk se nám jistě bude jevit jako hodnotnější.

Esoterní žák se má osvobodit ode všech vnějších vlivů kolem sebe, ne však tím, že by utíkal před světem, ale tím, že v sobě osamostatní své vlastní pravé vyšší Já, duchovní Já, pravého člověka. Ve skutečnosti nemáme jen čtyři články, ale pět: totiž fyzické, éterné, astrální tělo a schránové Já, a za ním teprve pravé, vlastní Já, pravého člověka. Do schránového Já vléváme všechny vlivy přicházející z vnějšího světa, které námi zmítají sem a tam. Všechny vlivy, které právě popsaným způsobem jdou od člověka k člověku, zasahují schránové Já. Musíme se snažit posilovat pravé, vlastní Já, které to druhé daleko, daleko přesahuje. Pak jsme chráněni před vnějšími vlivy.

Jak to uděláme? K tomu se v dobré rosikruciánské škole dává takovéto znamení [viz níže]. A učitel k němu řekne: Nemůžeš sice u všeho, co se ti během dne stane, použít metodu, kterou dostáváš prostřednictvím tohoto znamení, zvláště v této rychlé době, z tisíce případů bys to však měl jednou udělat. V tomto jednom případě si před duchovním zrakem vykouzli tuto formu, když budeš stát před nějakým rozhodnutím. Pak si představ, že podél jedné čáry je napsáno: Přikaz mi! - Potom nechej na svou duši působit všechno, co lze říci o činu, jehož se to týká. Všechno je třeba dobře a logicky promyslet: skutečnost, která vyplývá z předcházející, musí být promyšlena podle pravdy, to znamená podle skutečnosti, až na konci této čáry v duchu jasně uvidíš to, co vyvstane jako cíl rozhodnutí, jež se promění v čin. Potom myslí na druhou čáru v tomto znamení. Na ní je napsáno: Zakaž mi. - Tady musíš podobně řadit za sebe všechny skutečnosti, které hovoří proti tomuto rozhodnutí.

Musí se to dít stejně jasně, zcela střízlivě, bez sympatie a antipatie. Potom klouzej pohledem po nepopsané čáře. Představ si, že tam stojíš ty sám, ovšem tvé pravé Já, nikoli tvé schránové Já. Potom tiše čekej a srovnávej stav věcí, jak se ti jeví na čáře „přikaz mi“ a na čáře „zakaž mi“, když se díváš od jedné k druhé. A tu se v tobě vynoří správný závěr, který ti vnukne tvé pravé Já.

Stejně musíš postupovat, máš-li si udělat nějaký úsudek. Na jedné čáře je pak napsáno „správně“, na druhé „nesprávně“. Tvé vyšší Já stojí na nepopsané čáře. Je nepohnuté vůči proudům procházejícím prostorem, ať už pocházejí od druhých lidí nebo od duchovních bytostí. Toto pravé, vlastní, vnitřní Já, neovlivněné schránovým Já, ti pak řekne správný úsudek, budeš-li opět v tichosti a dokonalém vnitřním klidu a odloučenosti naslouchat tomu, co ti říká.

Takovéto tvary a čáry pocházejí z duchovního světa. Dali nám je Mistři moudrosti a souznění pocitů, protože vědí, že působí na to, co je v nás duchovní. Tvar, jako je tento, probouzí v člověku pravé Já, pozvedá ho z nevědomí do vědomí. Z tvarů, čísel a čar - v okultismu se říká z míry, čísla a váhy - stvořili kdysi bohové člověka. Čísla, tvary a čáry mají na člověka vliv. To ví i černá magie. Ta je používá tak, aby člověka učinila nesamostatným, aby z něj prostřednictvím tvarů, čísel a čar, které dovede používat, učinila otroka svých volných vlivů. Bílá magie činí člověka samostatným. Jejím cílem je pozvednout vyššího člověka, vnitřního panovníka člověku do vědomí a tím z něj učinit svobodnou, silnou a samostatnou bytost.